

Cultuur & Collegeakkoorden

Onderzoek onder gemeenten
Gemeentelijk Cultuurcongres
30 januari 2014

Kunsten'92 & Berenschot
Met medewerking van VNG en Multiscope

Vereniging voor Kunst, Cultuur en Erfgoed

Kunsten '92

Berenschot

Voornaamste conclusies uit dit onderzoek

Gemeenten bezuinigen wel maar nemen cultuur serieus

- Cultuur krijgt opnieuw veel aandacht in Collegeakkoorden
- Helft gemeenten verwacht wel extra bezuinigingen na 2014
- Gemeenten bezuinigden in 2011-2013 al 9% op cultuur
- Daar komen vermoedelijk gemiddeld 4% bezuinigingen bij
- Gemeenten leggen niet al hun financiële druk bij cultuur

Effect bezuinigingen t/m 2013 plus voorzien na 2014

- 13 gemeenten budget gelijk of hoger (*waren er 20 tot 2014*)
- 19 gemeenten bezuinigen tussen 0 en 10% (*waren er 19*)
- 17 gemeenten bezuinigen tussen 10 en 20% (*waren er 21*)
- 16 gemeenten bezuinigen meer dan 20% (*waren er 5*)

65 gemeenten hebben aan onderzoek meegedaan

- 22 grote gemeenten (> 90.000 inwoners; er zijn er 32)
- 30 middelgrote gemeenten (30.000-90.000; er zijn er 128)
- 13 kleine gemeenten (< 30.000; er zijn er 234)

Uit VNG cultuurnetwerken en deelnemers Cultuurcongres
Per gemeente één respondent
Meestal beleidsmedewerkers, soms wethouders

Cultuur staat in belangstelling bij gemeente

- In Collegeakkoord 2010: 58 keer wel, 7 keer niet
- 37 gemeenten maakten cultuurplan tussen 2011 en 2013
- In Collegeakkoord 2014: 57 keer wel, 8 keer niet

Nota bene: alle gegevens over 2014 betreffen de *verwachting* van de respondenten

Cultuur in collegeakkoord 2014: de thema's

Welke thema's worden genoemd als het om cultuur gaat?

Thema's	# 2014	# 2010	verschil
Cultuureducatie	43	33	10
Cultuurparticipatie	35	37	-2
Cultureel ondernemerschap	32	24	8
Culturele infrastructuur	30	36	-6
Citymarketing / cultuur als promotiemiddel	28	26	2
Relatie met andere beleidsterreinen	27	21	6
Culturele huisvesting	26	27	-1
Bezuinigen op subsidies	26	23	3
Talentontwikkeling	13	12	1

Conclusies over cultuur in collegeakkoorden

- Cultuur is in 2014 nog steeds een belangrijk onderwerp
- Veel thema's worden genoemd, diverse als belangrijkste
- Meest genoemde thema's voor 2014 passen in Rijksbeleid
  - Cultuureducatie
  - Cultureel ondernemerschap
  - Relatie met andere beleidsterreinen (sociale domein)

Zicht op bezuinigingen

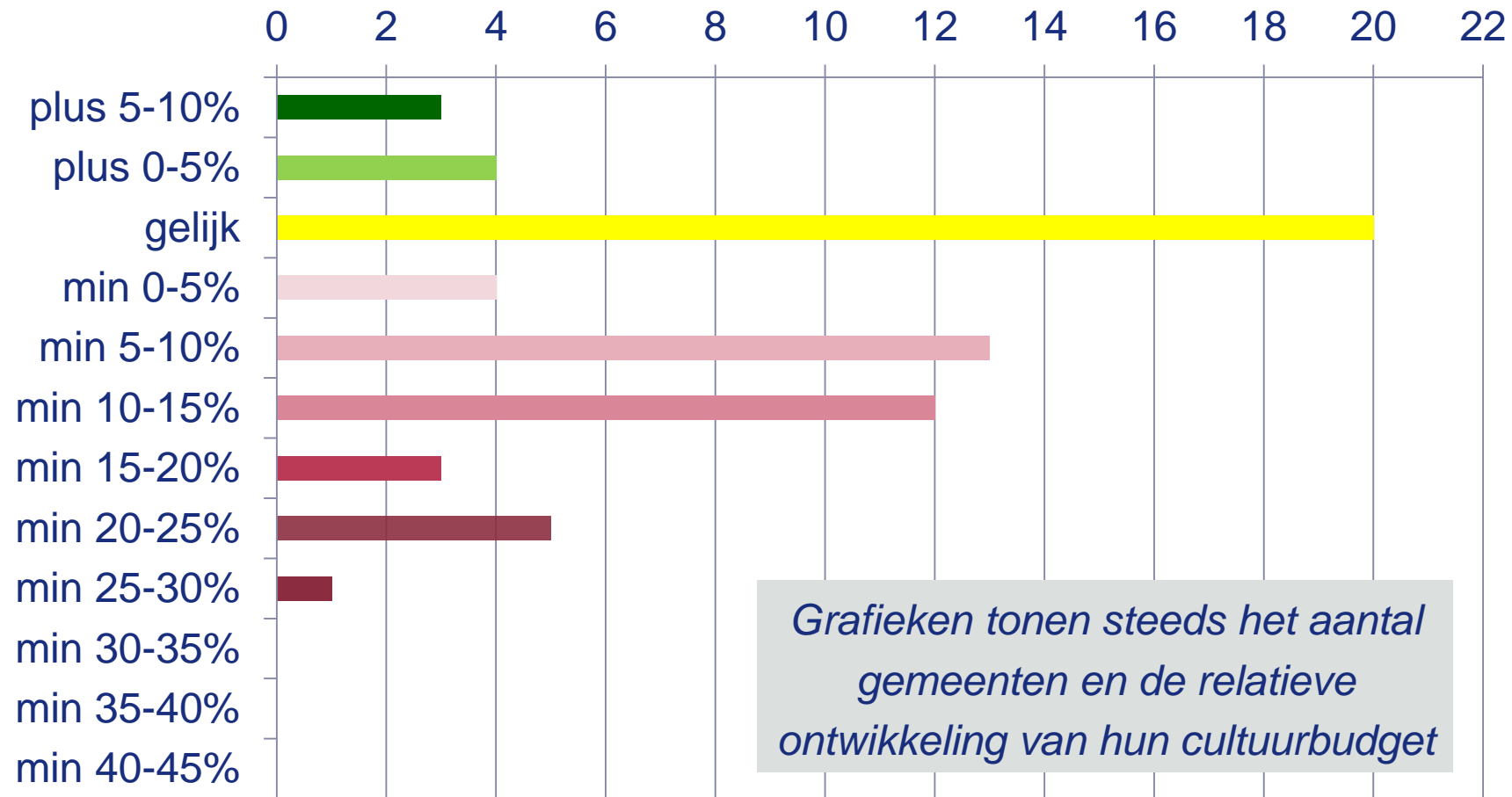
Op de volgende sheets wordt in beeld gebracht:

- Bezuiniging voorzien in collegeakkoord in 2010
- Daadwerkelijke bezuinigingen besloten tussen 2011 en 2013
- Verwachting voor *extra* bezuinigingen vanaf 2014
- Optelsom daadwerkelijke en verwachte bezuinigingen

Voor twee groepen en G4:

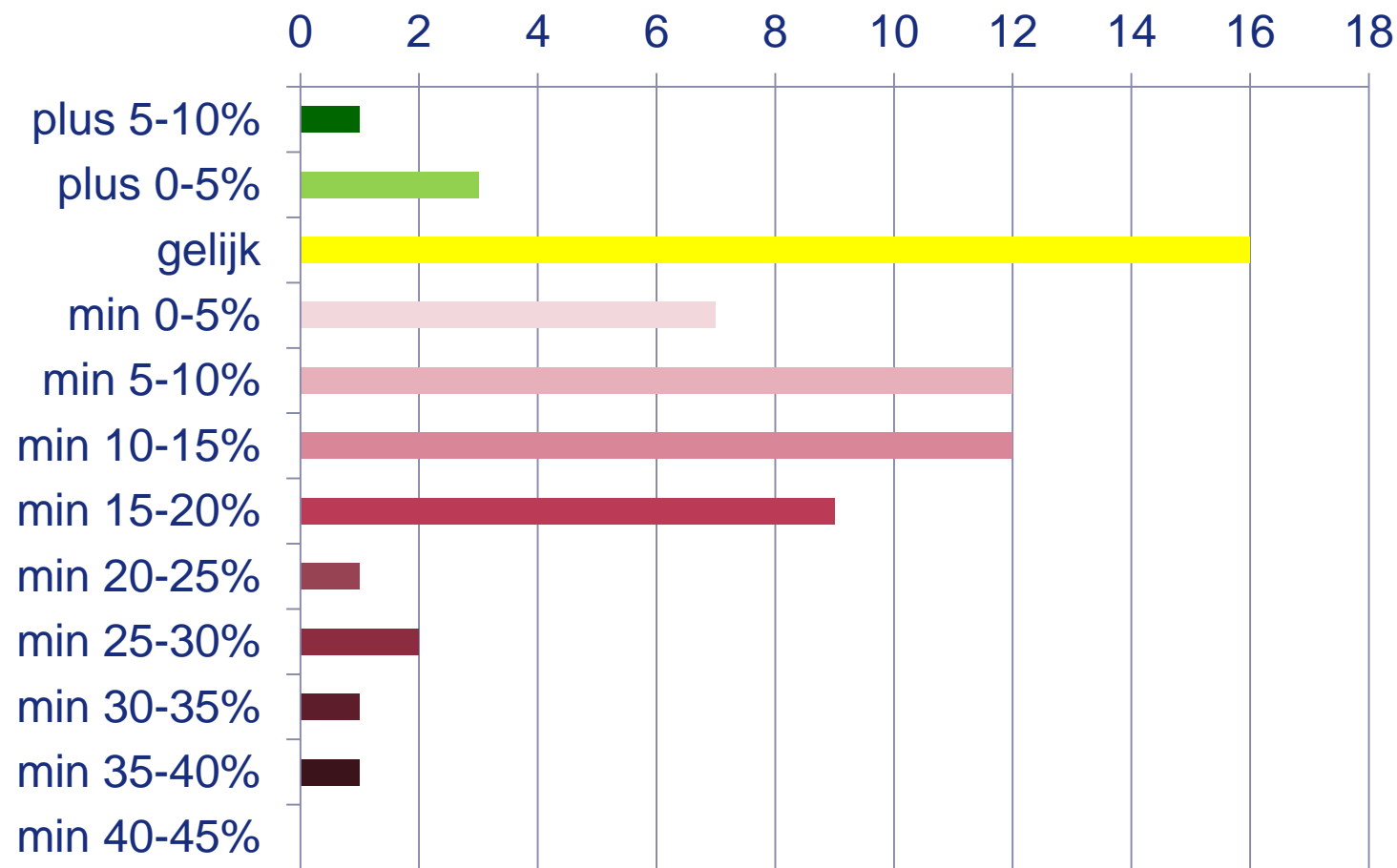
- 65 gemeenten die meewerkten
- Daarvan 22 grote gemeenten (>90.000 inwoners)
- Specificatie voor G4; Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht

Verwachting van bezuinigingen (65 gemeenten) Collegeakkoord 2010

Omvang van bezuinigingen (65 gemeenten) daadwerkelijk over besloten tussen 2011 en 2013

Bezuinigingen plan 2010 versus echt 2011-2013 65 gemeenten in onderzoek

Bezuiniging voorzien in collegeakkoord in 2010

- 7 gemeenten toename van budget
- 20 gelijk budget
- 38 gemeenten verwachten bezuinigingen

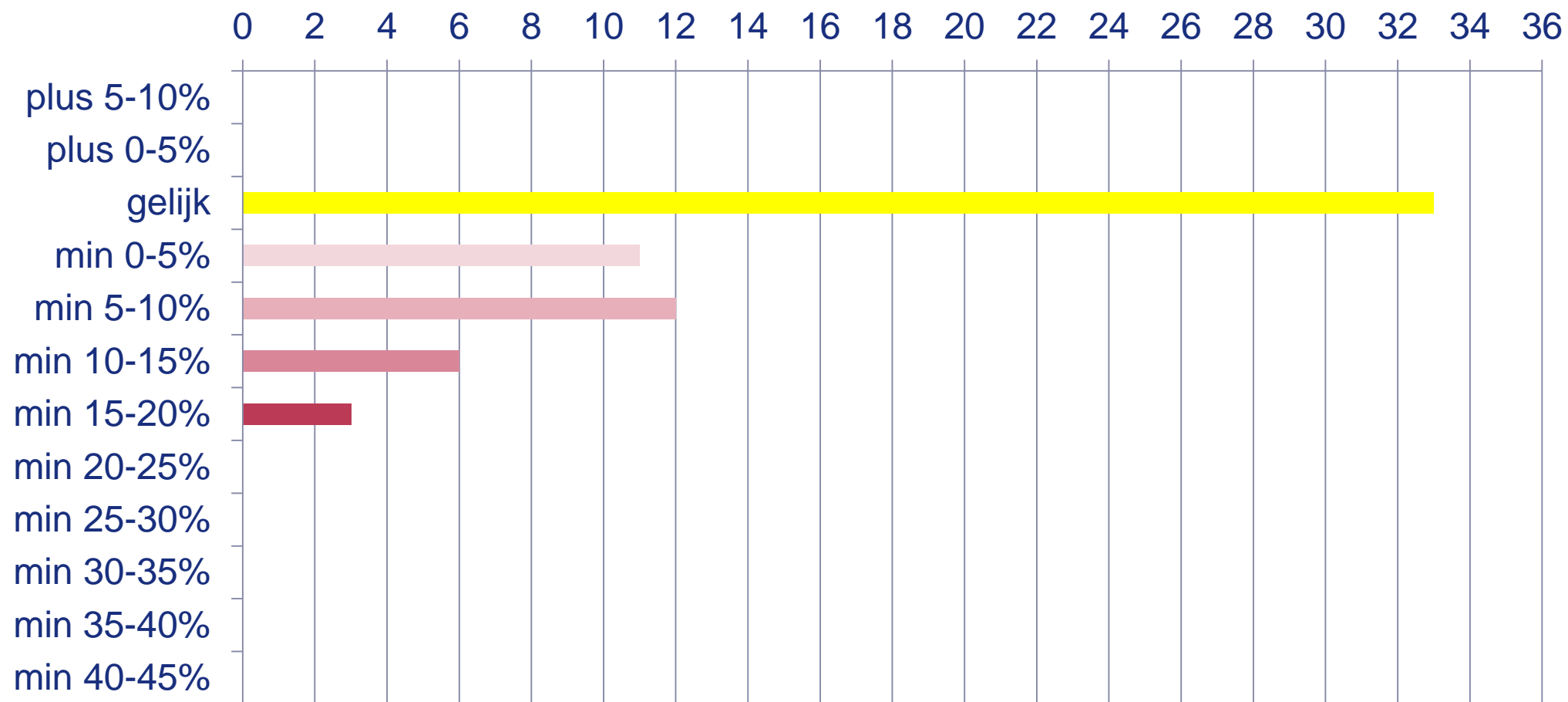
Daadwerkelijke bezuinigingen besloten tussen 2011 en 2013

- 4 gemeenten toename van budget
- 16 gelijk budget
- 45 gemeenten bezuinigden

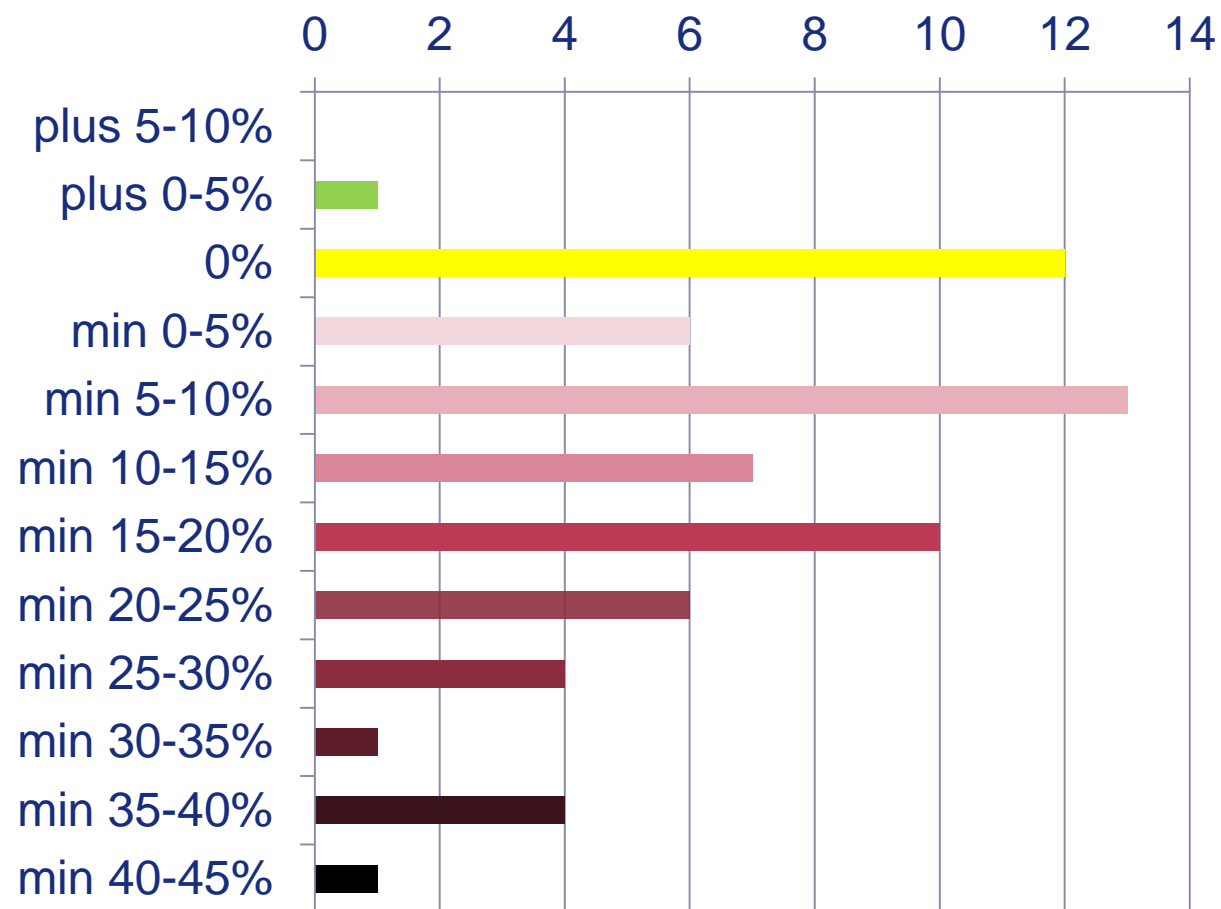
Rijksbezuiniging en crisis kwamen na 2010

Omvang van bezuinigingen (65 gemeenten)

Verwachting *extra* bezuinigingen na 2014

Omvang van bezuinigingen (65 gemeenten) Effect 2011-2013 *plus* verwachting na 2014

Het aantal gemeenten en de relatieve ontwikkeling van hun cultuurbudget.

- NB1: het betreft verwachtingen na 2014
- NB2: data over 2011-2013 is overgenomen zoals aangeleverd voor dit onderzoek
- NB3: in de optelsom van marges zit een nog ruimere marge die vergelijking lastig maakt

Bezuinigingen echt 2011-2013 plus plan 2014 65 gemeenten in onderzoek

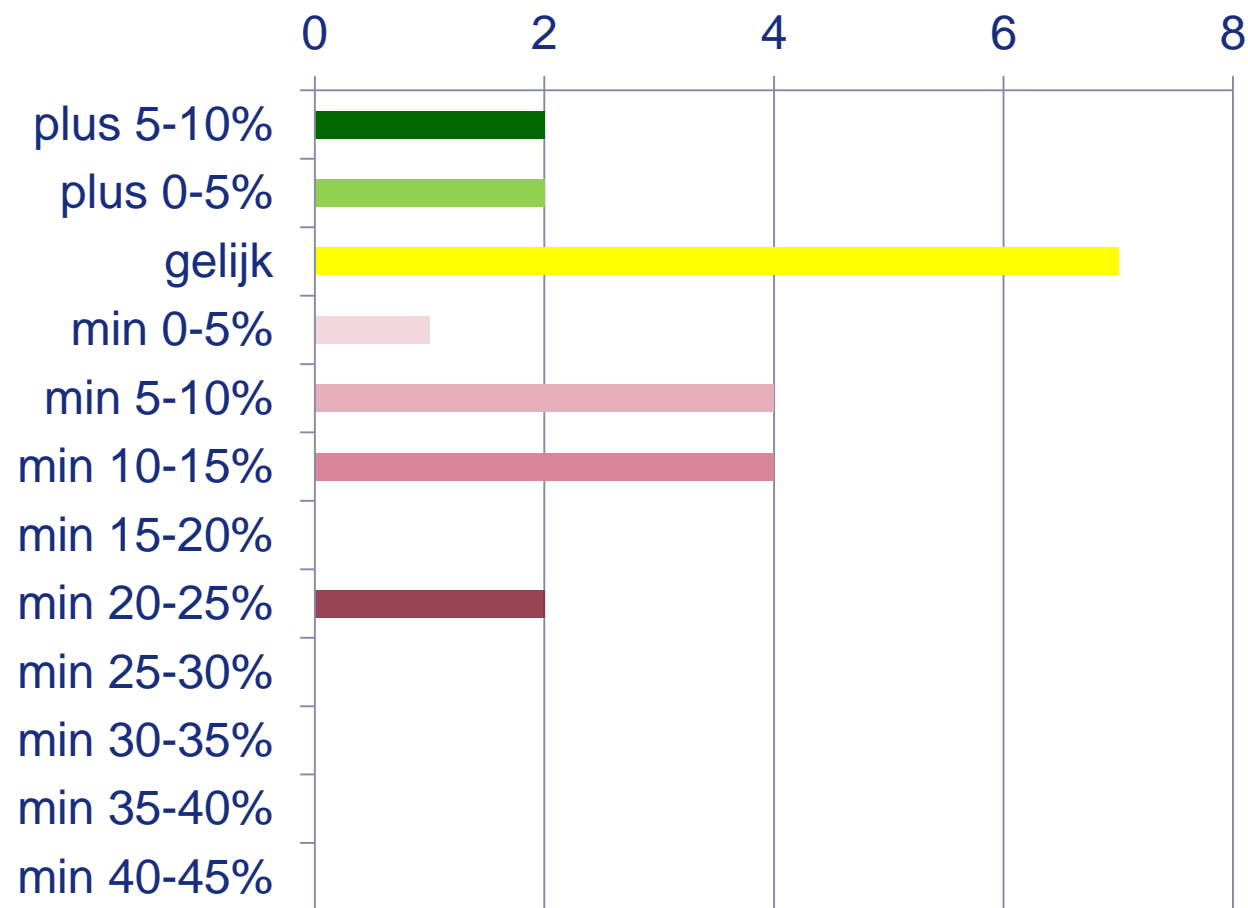
Daadwerkelijke bezuinigingen besloten tussen 2011 en 2013

- 20 gemeenten budget gelijk of toegenomen
- 19 gemeenten bezuinigden tussen 0 en 10%
- 21 gemeenten bezuinigden tussen 10 en 20%
- 5 gemeenten bezuinigden meer dan 20%

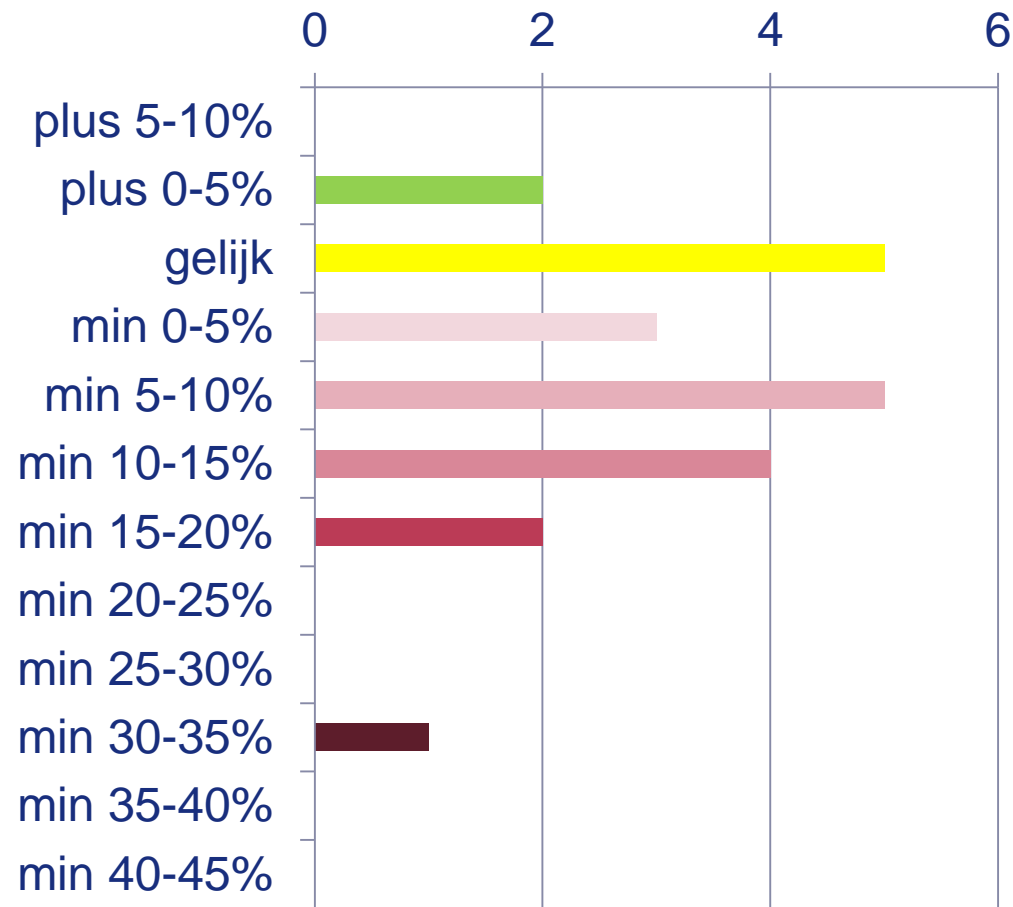
Effect bezuinigingen tussen 2011 en 2013 *plus* 2014

- 13 gemeenten budget gelijk of toename
- 19 gemeenten bezuinigen tussen 0 en 10%
- 17 gemeenten bezuinigen tussen 10 en 20%
- 16 gemeenten bezuinigen meer dan 20% (tot 45%)

Verwachting bezuinigingen (22 grote gemeenten) Collegeakkoord 2010

Omvang van bezuinigingen (22 grote gemeenten) daadwerkelijk over besloten tussen 2011 en 2013

Bezuinigingen plan 2010 versus echt 2011-2013

22 grote gemeenten in onderzoek

Bezuiniging voorzien in collegeakkoord in 2010

- 4 gemeenten toename van budget
- 7 gelijk budget
- 11 gemeenten verwachten bezuinigingen

Daadwerkelijke bezuinigingen besloten tussen 2011 en 2013

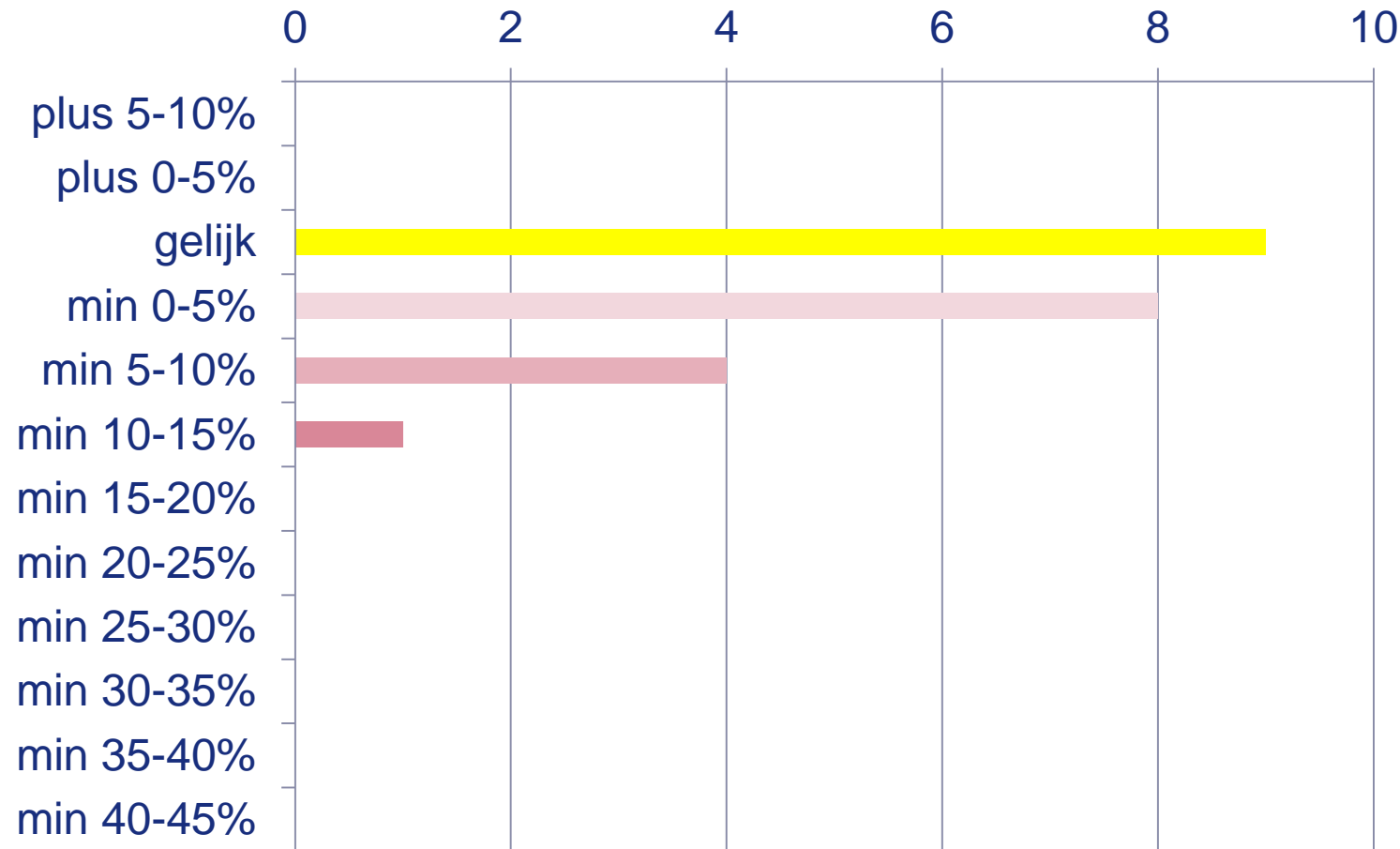
- 2 gemeenten toename van budget
- 5 gelijk budget
- 15 gemeenten bezuinigden

Rijksbezuiniging en crisis kwamen na 2010

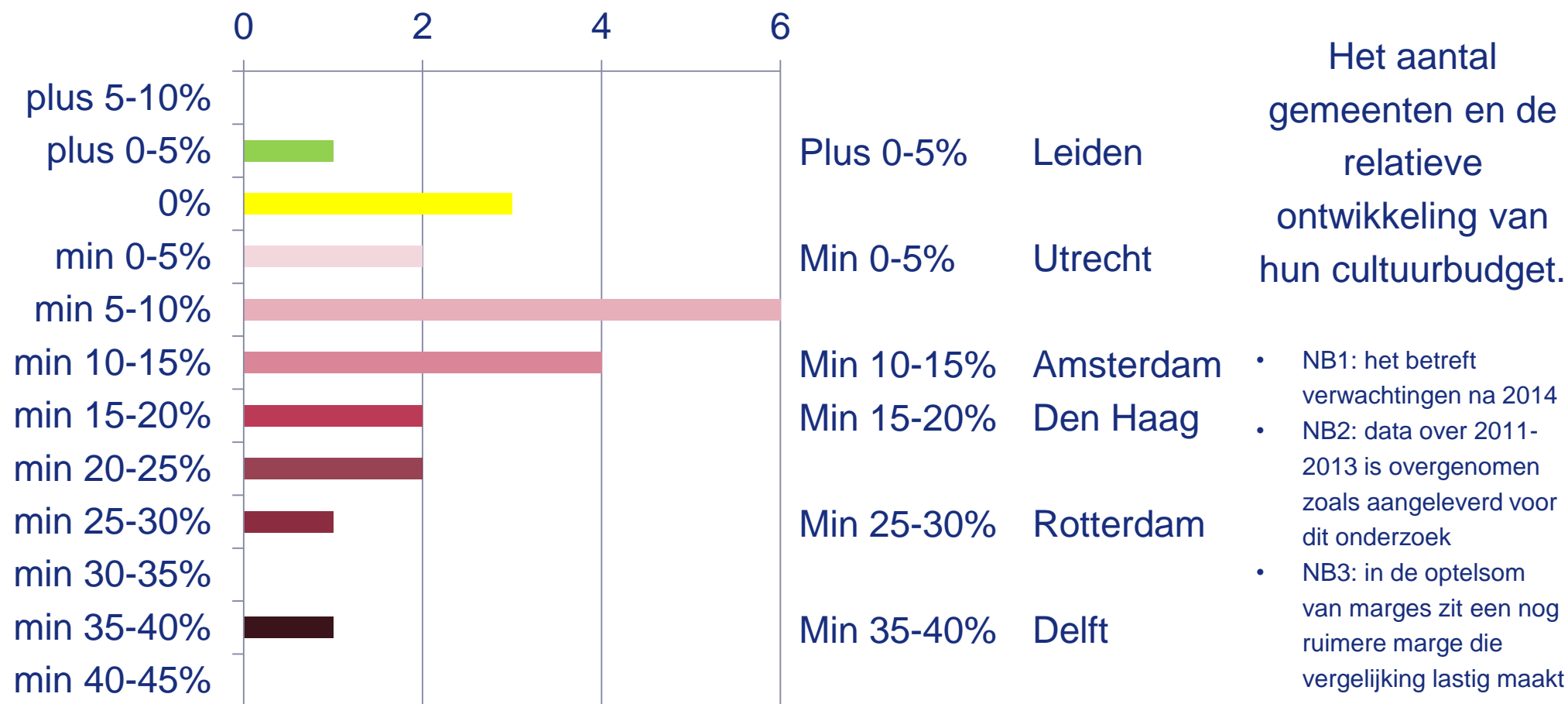
Omvang van bezuinigingen (22 grote gemeenten)

Verwachting *extra* bezuiniging na 2014

Omvang van bezuinigingen (22 grote gemeenten)

Effect 2011-2013 plus verwachting na 2014

Bezuinigingen echt 2011-2013 plus plan 2014 22 grote gemeenten in onderzoek

Daadwerkelijke bezuinigingen besloten tussen 2011 en 2013

- 7 gemeenten budget gelijk of toegenomen
- 8 gemeenten bezuinigden tussen 0 en 10%
- 6 gemeenten bezuinigden tussen 10 en 20%
- 1 gemeente bezuinigde tussen 30 en 35% (Delft)

Effect bezuinigingen tussen 2011 en 2013 *plus* 2014

- 4 gemeenten budget gelijk of toename
- 8 gemeenten bezuinigen tussen 0 en 10%
- 6 gemeenten bezuinigen tussen 10 en 20%
- 4 gemeenten bezuinigen meer dan 20% (tot 40%)

Conclusies over totale bezuinigingen

- Helft van gemeenten voorziet *extra* bezuinigingen
- Gemiddelde bezuiniging 2011-2013: 9% (Berenschot 2012)
- Gemiddelde extra bezuiniging 2014: 4% (schatting)
- Gemiddeld totaal effect wordt: 13% bezuiniging op cultuur
- Extrapolatie voor alle gemeenten: € 250 mln bezuiniging

- G4 gaan (volgens dit onderzoek) meer bezuinigen na 2014:
  - Amsterdam al 10%, nog 0-5% extra
  - Rotterdam al 14%, nog 10-15% extra
  - Den Haag al 14%, nog 0-5% extra
  - Utrecht was 0%, wordt 0-5% bezuiniging

Berenschot

Bastiaan Vinkenburg
Managing Consultant Kunst & Cultuur
030 - 2 916 846

b.vinkenburg@berenschot.nl
www.berenschot.nl/kunstencultuur